

Kwartaalbericht

Vlaamse arbeidsmarkt

Juni 2023

In dit kwartaalbericht nemen we opnieuw poolshoogte van de recentste stand van zaken van de Vlaamse arbeidsmarkt op vlak van werkzaamheid en werkloosheid, tewerkstelling en sectoren, en vacatures en krapte. Onze analyses tonen hierbij de standvastigheid van de Vlaamse Arbeidsmarkt (opnieuw) aan. Andermaal kan een nieuwe recordhoogte van de Vlaamse werkzaamheidsgraad opgetekend worden, terwijl de werkloosheidsgraad stabiel blijft.

Conjunctureel komt er echter steeds minder wind in de zeilen. Zo koelt de vacaturemarkt steeds verder af, blijft de uitzendarbeid stabiel op een duidelijk lager niveau dan een jaar geleden en al zeker in vergelijking met 2019, en blijft het aantal faillissementen dit jaar consistent boven het niveau van 2019. Tegenwind is evenwel geen stormweer: historisch gezien zijn er nog steeds erg veel openstaande vacatures. In combinatie met de erg lage werkloosheid, is de krapte op de arbeidsmarkt erg hoog. De krapte in Vlaanderen blijft zo een belangrijk punt van zorg.

Werkzaamheid & werkloosheid

Ook in 2023 zet het **trendniveau van de werkzaamheidsgraad** zijn opmars voort. In het eerste kwartaal van dit jaar was in Vlaanderen net geen 77% (76,9%) van de 20- tot 64-jarigen aan de slag, dit is een vol procentpunt hoger dan een jaar geleden. Voor België in zijn geheel kan eveneens een positieve jaargroei vastgesteld worden, zij het beperkter dan de Vlaamse, met een stijging van 0,6 ppt tot 72,0%. De groei voor België als geheel wordt gedrukt door het Waals gewest, dat een negatieve groei voorlegt sinds het eerste kwartaal van 2022: de werkzaamheidsgraad daalde er met 0,5 ppt tot 65,4%.

Zowel de werkzaamheidsgraad bij mannen als vrouwen nam het voorbije jaar toe in Vlaanderen, zij het sterker bij de mannen. De kloof tussen beide geslachten nam in de loop van 2022 dan ook verder toe, en blijft in het eerste kwartaal van 2023 nagenoeg even diep (op 6,9 ppt) als een kwartaal eerder. Terwijl iets meer dan 8 op de 10 van de mannen aan het werk zijn (80,3%), bedraagt de werkzaamheidsgraad bij vrouwen 73,4%. De werkzaamheidsgraad zet zich ook nog steeds in alle leeftijdsgroepen door, met vooral sterke jaargroecijfers bij de min-25-jarigen (+2,5 ppt) en de 55-plussers (+2,2 ppt). Desalniettemin hebben de min-25-jarigen hiermee nog steeds niet hun precisisniveau bereikt. Hun aandeel blijft 3,0 ppt onder het niveau van het eerste kwartaal van 2020 (52,7%). Op-

vallend is de sterke jaargroei bij de personen met migratieachtergrond (+2,9 ppt) naar 63,3%. Hun werkzaamheidsgraad steeg reeds in het laatste kwartaal van 2022 naar 62,6%, slechts 0,1 ppt lager dan voor de gezondheidscrisis. Een kwartaal later wordt die positieve tendens dus verder gezet. De personen met migratieachtergrond laten zo hun precisisniveau verder achter zich. De kortgeschoolden kennen eveneens een positieve jaargroei (+0,4 ppt), maar hebben hun precisisniveau nog niet bereikt: met een werkzaamheidsgraad van 51,9% zitten ook zij nog steeds 3,2 ppt onder hun niveau van drie jaar geleden.

De enige negatieve jaargroei vinden we andermaal bij de personen met een arbeidshandicap terug (-0,6 ppt). Op kwartaalbasis constateren we echter wel een duidelijke toename van de werkzaamheidsgraad van +0,9 ppt tot 47,5% bij deze groep. Hiermee ligt de werkzaamheidsgraad in het eerste kwartaal van 2023 opnieuw in de buurt van het gemiddelde niveau van de afgelopen twee jaar (47,9%).

Net als in het voorgaande kwartaal, is er geen verdere daling van het **trendniveau van de werkloosheidsgraad** in het eerste kwartaal van 2023. Zowel de Vlaamse als de Belgische werkloosheidsgraad vertonen een minieme toename op kwartaalbasis van +0,1 ppt tot respectievelijk 3,3% en 5,7%. We zien dus een herbevestiging van onze

inschatting in het voorgaande kwartaalbericht: de Vlaamse werkloosheidsgraad stabiliseert zich rond zijn precrisisniveau, terwijl de Belgische (net) boven dit niveau blijft hangen. De huidige verwachting is momenteel ook dat deze stabilisatie de komende kwartalen en jaren zal aanhouden (NBB).

Er zijn evenwel enkele grotere kwartaal-evoluties wanneer we verder kijken naar de verschillende achtergrondkenmerken. Zowel bij personen met een migratieachtergrond (-0,7 ppt tot 8,0%) als bij kortgeschoolden (-0,5 ppt tot 5,5%) kan een duidelijke daling van de werkloosheidsgraad geconstateerd worden. De personen met een migratieachtergrond kenden voor de uitbraak van de COVID-19-pandemie een werkloosheidsgraad van 8,3%. Zij duiden dus nu onder dat niveau. De kortgeschoolden daarentegen bevinden zich wel nog steeds 0,9 ppt boven hun precrisisniveau van 4,6%. Ook bij de 15- tot 24-jarigen is nog een lange weg af te leggen: met een werkloosheidsgraad van 11,3% zijn zij nog 2,5 ppt van hun precrisisniveau verwijderd. Het is bovendien van het tweede kwartaal van 2022 geleden dat binnen deze groep nog een negatieve kwartaalgroei kon opgetekend worden.

Voor de achtste maand op rij gaat de jaargroei van het **aantal werkzoekenden zonder werk** in crescendo (+11,3%). In maart stelden we bovendien een opvallende breuk vast: toen was het van 2020 geleden dat er in deze maand een positieve maandgroei kon voorgelegd worden, voorafgaande keer dat dit voorviel was in het crisisjaar 2009. Diezelfde conclusie kan nu ook doorgetrokken worden voor april en juni, beide maanden hadden een lichte positieve maandgroei van respectievelijk +0,1% en +0,2%. De maand mei kent traditiegetrouw een negatieve maandgroei, wat ook dit jaar het geval is. Met -1,0% ligt deze echter lager dan het gemiddelde van de voorgaande 15 jaar (-2,7%).

Ondanks de stijgende lijn in het aantal wzw, blijft deze op een erg laag peil. Enkel in 2022 en 2021 waren er immers nog minder wzw in de maand juni, dit vertaalt zich in nog steeds een lage indexscore van 86,5.

Net zoals in de voorgaande kwartaalberichten werd aangekaart, komt de vastgestelde toename in het aantal wzw voornamelijk door een influx van nieuwe werkzoekenden. Dit vertaalt zich in een sterke jaargroei van het aantal wzw die minder lang dan één jaar werkloos zijn (+18,4%), terwijl het aantal langdurige werklozen nog steeds tanende is (-16,3% bij 1 tot 2 jaar werkloos, en -8,8% bij langer dan 2 jaar werkloos). De sterkste toenames zien we bij wzw met een niet-EU origine (+16,6%), met nog steeds een

(verdere) stijging van personen met een Oekraïense (jaargroei van +199,8% op juni 2023) en Afghaanse (+52,9%) origine.

Op vlak van **uitstroom naar werk** van de wzw blijft de situatie ook nagenoeg onveranderd. Ook in de maand mei werd met een uitstroompercentage van 8,3% het precrisisniveau (9,3% in januari en februari 2020) niet bereikt, bovendien ligt dit percentage lager dan in mei 2022 (9,4%) en mei 2021 (9,7%). Over de laatste 12 maanden bedraagt de gemiddelde uitstroom naar werk 8,9%, dit is -0,5 ppt minder dan een jaar geleden. De sterkste terugval doet zich voor bij de min-25-jarigen (-1,6 ppt) en bij personen die minder dan één jaar (-1,5 ppt) of tussen één en twee jaar werkloos zijn (-1,2 ppt).

[Naar de cijfers: Werkzaamheid & Werkloosheid >](#)

Tewerkstelling & sectoren

Tussen het vierde kwartaal van 2022 en het eerste kwartaal van 2023 was er een toename van de Vlaamse **loon-trekkende tewerkstelling** met zo'n 15 300 personen (+0,6%). De jaar-op-jaar vergelijking met het eerste kwartaal van 2022 toont eveneens een stijging van zo'n 18 750 personen (+0,8%). Vergeleken met deze evolutie in koppen, was de evolutie in arbeidsvolume iets minder rooskleurig: het aantal voltijds equivalenten (VTE) daalde in het eerste kwartaal van 2023 met 1,2% op kwartaalbasis. Een afname in VTE tussen het vierde en eerste kwartaal van een nieuw jaar is echter een recurrent gegeven. De jaargroei in VTE is daarmee nog positiever dan deze in koppen (+1,1%).

De administratieve tewerkstellingscijfers op sectorniveau lopen een kwartaal achter op de algemene tewerkstellingscijfers van hierboven. Bekijken we sectorevoluties uitgedrukt in koppen, dan observeren we voor de secundaire sector (industrie, bouw en energie) een stijging van de loontrekkende tewerkstelling met +0,6% in het vierde kwartaal van 2022 ten opzichte van het vierde kwartaal van 2021. In zowel de tertiaire (commerciële diensten) als de quaire (publieke diensten) sector gaat het om een tewerkstellingsgroei van +1,4%.

De sterk door COVID-19 getroffen horeca en toerisme is de sector met de grootste procentuele jaar-op-jaar stijging van de tewerkstelling in het vierde kwartaal van

2022, met een toename van +6,9%. Ten opzichte van het precisisniveau gaat het evenwel nog steeds om een daling van zo'n -3,7%. Een andere zwaar getroffen sector, die van cultuur en recreatie, nemen we niet op in onze analyse, aangezien we ons, zoals steeds, beperken tot de sectoren met meer dan 20 000 werknemers in het Vlaams Gewest.

Na de horeca en toerisme is de informaticasector de sterkst groeiende subsector (+5,9%). Daarna volgen consultancy (+4,8%), 'overige zakelijke diensten' (+2,6%), logistiek (+2,1%) en de chemie (+2,0%).

De sectoren met de grootste jaar-op-jaar daling van de tewerkstelling in het vierde kwartaal van 2022 zijn de uitzendsector (-2,0%), de financiële sector (-0,8%), de metaalindustrie (-0,7%), het garagewezen (-0,6%) en de algemene overheidsdiensten (-0,4%). Ook de kleinhandel kende een lichte daling (-0,1%).

De grootste subsector, het onderwijs, kende een tewerkstellingsgroei van +1,8%. In de gezondheidszorg en de maatschappelijke diensten – twee andere belangrijke publieke dienstensectoren – nam het aantal loontrekkenden toe met respectievelijk +1,2% en +1,3%.

[Naar de cijfers: Terwerkstelling & sectoren >](#)

Vacaturemarkt & krapte

In juni 2023 telde de Vlaamse arbeidsbemiddelingsdienst VDAB 30 019 **ontvangen vacatures**. Dat is opnieuw een daling ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder: er zijn -14,0% minder vacatures ontvangen dan in juni 2022. Het is reeds de twaalfde maand op rij dat VDAB minder vacatures ontvangt in vergelijking met een jaar eerder. De jaargroei nam tot en met mei 2023 bovendien sterkere negatieve proporties aan in vergelijking met de maanden ervoor. Zo waren in april en mei van dit jaar respectievelijk -18,5% en -19,4% minder vacatures op een jaar tijd. Met -14,0% is de krimp in juni beperkter.

Dat er op jaarbasis minder ontvangen vacatures zijn, heeft te maken met het feit dat er in 2022 sprake was van een absolute hoogconjunctuur in het vacaturelandschap. In vergelijking met dezelfde maand enkele jaren ervoor is er namelijk wel groei: +40,6% t.o.v. juni 2020 (volle COVID-19-pandemie) en +40,2% t.o.v. juni 2019. Het aantal vacatures dat gemeld wordt aan VDAB blijft zo dus nog altijd hoger dan voor het begin van de COVID-19-crisis. Omdat er in de junimaanden van 2021 (33 760 vacatures) en 2022 (34 908 vacatures) recordaantallen werden gemeld, is juni 2023 de op twee na beste junimaand sinds het begin van

de meting.

In de laatste twaalf maanden (juli 2022-juni 2023) werden er 349 617 vacatures gemeld, wat overeenkomt met een daling van -14,1% ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. Net zoals bij de evolutie op jaarbasis tot en met mei, gaat het bij het voortschrijdend gemiddelde over twaalf maanden om een negatiever percentage ten opzichte van de maanden ervoor. Vooral van tijdelijke jobs (-20,7%), jobs die (enige) ervaring vereisen (enige ervaring: -15,4%; met ervaring: -17,7%) en jobs voor kortgeschoolden (-19,2%) zijn er opvallend minder vacatures ontvangen. Het gaat hier om dezelfde groepen als vorig kwartaalbericht die de sterkste krimp in aantal vacatures kennen. Desondanks worden alle geselecteerde groepen geconfronteerd met een dip, en dit sinds maart 2023. Bij de opdeling naar sector is er nog maar één van de tien grootste sectoren die meer vacatures melden in de voorbije twaalf maanden dan in de periode daarvoor, namelijk de sector van 'informatie, media en telecom' (+1,0%). Samen met de bouwsector was het enkele maanden de sterkhouders van het peloton, maar ook hun groeipercenages werden kleiner. Zo kende de bouwsector in januari 2023 nog een groei van rond de 17% en 'informatie, media en telecom' +19,0%. In de meerderheid van de sectoren ging het toen nog om positieve cijfers. Bovendien verandert de indeling van de top tien wanneer we enkel de maanden van 2023 in beschouwing nemen en deze periode vergelijken met dezelfde periode (januari-juni) een jaar voordien. Opvallend, de sector van de uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling, die in eerdere berichtgeving telkens hekkensluiter was en als eerste sector negatieve groeicijfers vertoonde, staat nu samen met de sector van openbaar besturen aan de top met positieve percentages (respectievelijk 22,9% en 13,0%).

De teller van **openstaande vacatures** staat in juni 2023 op 72 558 vacatures, wat overeenkomt met een daling van 14 572 vacatures op jaarbasis, oftewel -16,7% minder openstaande vacatures. Hoewel het aantal openstaande vacatures op een erg hoog niveau blijft historisch gezien, bevindt de trendindex (207,2) zich wel niet langer op een hoger niveau dan dezelfde periode een jaar eerder (208,1 in juni 2022). Dat was wel nog het geval in mei 2023. Sinds eind vorig jaar gaat de index van openstaande vacatures in dalende lijn.

De **spanningsratio**, die nagaat hoeveel werkzoekenden zonder werk in bemiddeling er zijn per openstaande vacature, blijft wijzen op een erg krappe Vlaamse arbeidsmarkt. Echter, na een beperkte toename van 1,7 in het najaar van 2022 naar 1,8 in de maanden van het eerste kwartaal van 2023, zien we opnieuw een lichte ontspanning van de indicator in mei en juni. Deze bedraagt nu twee maanden op rij 1,9.

[Naar de cijfers: Vacatures & krapte >](#)

Ruben De Smet

Ines Penders

Boie Neefs

Sarah Vansteenkiste

Steunpunt Werk